

BRACKI (86) ai

bracki (73), **bracski** (9), **bratski** (4); bratski *ComCrac, KromRozm III*; bracki : bratski *BielKron* (14 : 2); bracki : bracski *LibLeg* (19 : 9).

W formie bracki : -ck- : -czk- : -tc- (47 : 23 : 3); w formie bracski : -czsk- (9).

a jasne.

sg m N bracki (3). ◇ G bracki(e)go (1). ◇ A bracki (2). ◇ L brackim (2). ◇ f N brackå (4). ◇ G bracki(e)j (15), bracki (1) *LibMal*. ◇ D brackiej (3); -éj (1), -(e)j (2). ◇ A brackå (20) [w tym -am (1)]. ◇ I brackå (7). ◇ L bracki(e)j (3). ◇ n G bracki(e)go (2). ◇ D bracki(e)mu (1). ◇ A bracki(e) (10). ◇ I brackim (2). ◇ pl G brackich (3). ◇ A subst bracki(e) (5). ◇ I f brackimi (1). ◇ L brackich (1).

Sł stp, Cn notuje, *Linde XVI – XVII w.*

Przymiotnik od „brat” i „bractwo”; *fraternus Mącz, Cn (86) : LibLeg 4/26v, 7/31v*; Głos krwie brackiej wola domnie z ziemie [bibl. *Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra Gen 4/10*] *SeklKat 14v; UstPraw B4*; kthora [Maria królowa angielska] odmieniła wżytkie wřthåwy oycowřkie [Henryka VIII]/ y bråckie [Edwarda VI] w wierze *BielKron 238*; Słåfko [...] przez dział bråcki kłiążåt Polřkich od nas [się] oderwåło *BielKron 364, 44v 52v, 303, 318, 349 (12); Mącz 136a, 297c, 400a, 481b; KwiatOpis B3; KochMon 31; RejPos 227v*; řmutek řwoy ktory miåł z bråckiey řmierci [...] iemu opowiedziåł. *BialKaz C3v; KochJez B2v; GórnRozm D1v [2 r.]; PaprUp B3; ActReg 23; GrochKal 15; GórnTroas 28*; Księgi dzieięte o Dziale bråckim *SarnStat 593 řp, 595 řp; WLADZISLAVV WTOrę/ Oycå odrodek tåk cnego: Chciwiew bråckiego prågnåc/ wygnan y z wlåfnego. KlonKr A3; GosřCast 14.*

Wyrażenia: »bracka miłość; miłość bracka« = *philadelphia Mącz (12 : 7)*: sthand sznak byorå sthaley brackřkiey miłóřcy V. Ce. Mi. przeczywko szobye *LibLeg 7/31v, 7/31v, 31v, 32 [2 r.], 36v, 8/26 [2 r.], 11/32v; SeklKat Z3v; Diar 48*; Panowie IchM z miłóřci brackiej opowiedają WM tę tego tu złożenia przyczynę etc. *DiarDop 116, 104; Mącz 231c, 297c; RejZwierc 183*; Rozmnoż nålżę brackå miłóřc/ ktoryř przykazał nam iednoř *ArtKanc M18v*; Té wřzyřtkie Ståtutå åby żadnéy mocy nie miåły/ iåko Pråwu/ Språwiedliwořci/ y też řpólnéy bråckiey miłóřci/ y Vniiey å ziednoczeniu řpólnému przeciwné. *SarnStat 1014, 1025. Cf Szeregi.*

»morderz bracki«: A nie mowi thego pan w ten řpořob/ åby iåkå łåłkå był rufzon nád morderzem bråckiem/ åle dla tego åby wřzyřtki odřtråřzył od zåbijania. *BibRadz I 3 marg.*

»niezgoda bracka«: [Kazimierz] Kietlica ktory był rozřiewåczem wřzyřtkich niezgod bråckich Kåżimierzå z Mieřzkiem/ poimał *BielKron 356v.*

»brackie pozdrowienie; pozdrowienie brackie« (3 : 3): Przdkiem powye posdrowienie oyczowskie Brackie y Macierzinskie od Krolow obvdwv y Krolowey ych m. *LibLeg 10/113v*; Krol ye° Mcz polřky pan moy rořkazał wåřzey Czeřarřkyey mczi pozdrowyeny brackye powyedzyecz. *LibLeg 11/135v, 4/26, 11/32a, 151v, 173. Cf Szeregi.*

»bracka przyjåźń; przyjåźń bracka« = *fraternus amor Mącz (5 : 5)*: bandzieř ych odnåł zandał y prořzil aby nam przyåřzny brackå Cezarřkå yednaly *LibLeg 7/36, 7/35, 10/95v, 96v, 97, 97v [2 r.], 11/187; BielKron 216v*; *Fraternus amor, Bråcka przyjåźń. Mącz 136a.*

Szeregi: »krześcijański abo bracki«: A więc to [rzecz] krześciańka ábo brácka? [...] Czemuż tedy káždy ieden drugi ták wzgardza brátá íwego? *PowodPr* 71.

»bracki i przyjacielski; przyjacielski a bracki« (1 : 1): tedi powiesz od nas y od sina naszego Czessarzowy ye^o M pozdrowienie braczkie y prziiaczielskye *LibLeg* 11/32a, 7/31.

»bracki i (a) sąsiedzki« (3): Czol mlody pan moy kalfzaly Valzey C. M. dzyankowacz za tą przyaífny y miloscz braczką a sanźieczką *LibLeg* 7/31v, 7/8; *ComCrac* 11.

»przyjaźń i (a) bracka miłość« (6): Yego C. M. pamyanthayancz naprzyaífny y braczką milofcz naífą *LibLeg* 7/32, 7/32, 36v, 8/26 [2 r.]; iefly czo zlie obaczą áby íprziazią a braczką milofcią poprawily *SeklKat* Z3v.

a. *Szczery, serdeczny, życzliwy* (5) : *LibLeg* 11/173v; *ConPiotr* 34v; ktory [...] nyepolepífy fye zá dwoim nápomínáním brátfkim [będzie uznany za poganina] *KromRozm III D*; *DiarDop* 116; [ci którzy *Boga obrazają*] niech chęci náłzych bráckich ku íobie niedoznawáią. *PowodPr* 41.

b. *Dotyczy bractwa cechowego* (2) : do thego lyemvza ízyą dobil wnadzyeyą doftanya íkryzyny braczkyy kthora thenze Janeczek bywayącz ítarźzym krawyeczkyem v ízyebye myewall *LibMal* 1544/91; Tribuarius Brácki/ cechowski *Mącz* 464b.

c. *Dotyczy bractwa, towarzystwa religijnego* (1) : Ktore [świece] zowiecie poítawnicámi/ kiownicámi/ Roratnicámi/ bráckimi/ Apofłofkimi/ Grobownicámi [...]. A kto ie moze ná koniec wízyfthki wylitzyć y wypifác. *KrowObr* 90.

d. *Dotyczy braci zakonnych; tu: Nazwa ulicy (od braci mniejszych = Franciszkanów)* (2) : Tęczyńki zawarł íe był w domu Kizlinkowym ná Bráckiey vlicy/ ále tám temu mieyfcu nie dufał *BielKron* 393v, 394v.

Synonimy: **b.** *cechowski, cechowy.*

Cf **BRATERSKI, BRATNI**